

KAKO JE
POTJEH
TRAZI
ISTINU

Jednom davno živio je djed Vjest sa svoja tri unuka. Zvali su se: Potjeh, Ljutiša i Marun. Imali su malu drvenu kolibu u staroj bukovoj gori. Djed Vjest je othranio svoje unuke.

Jednog proljetnog jutra, probudio ih je i poslao u šumu po med.

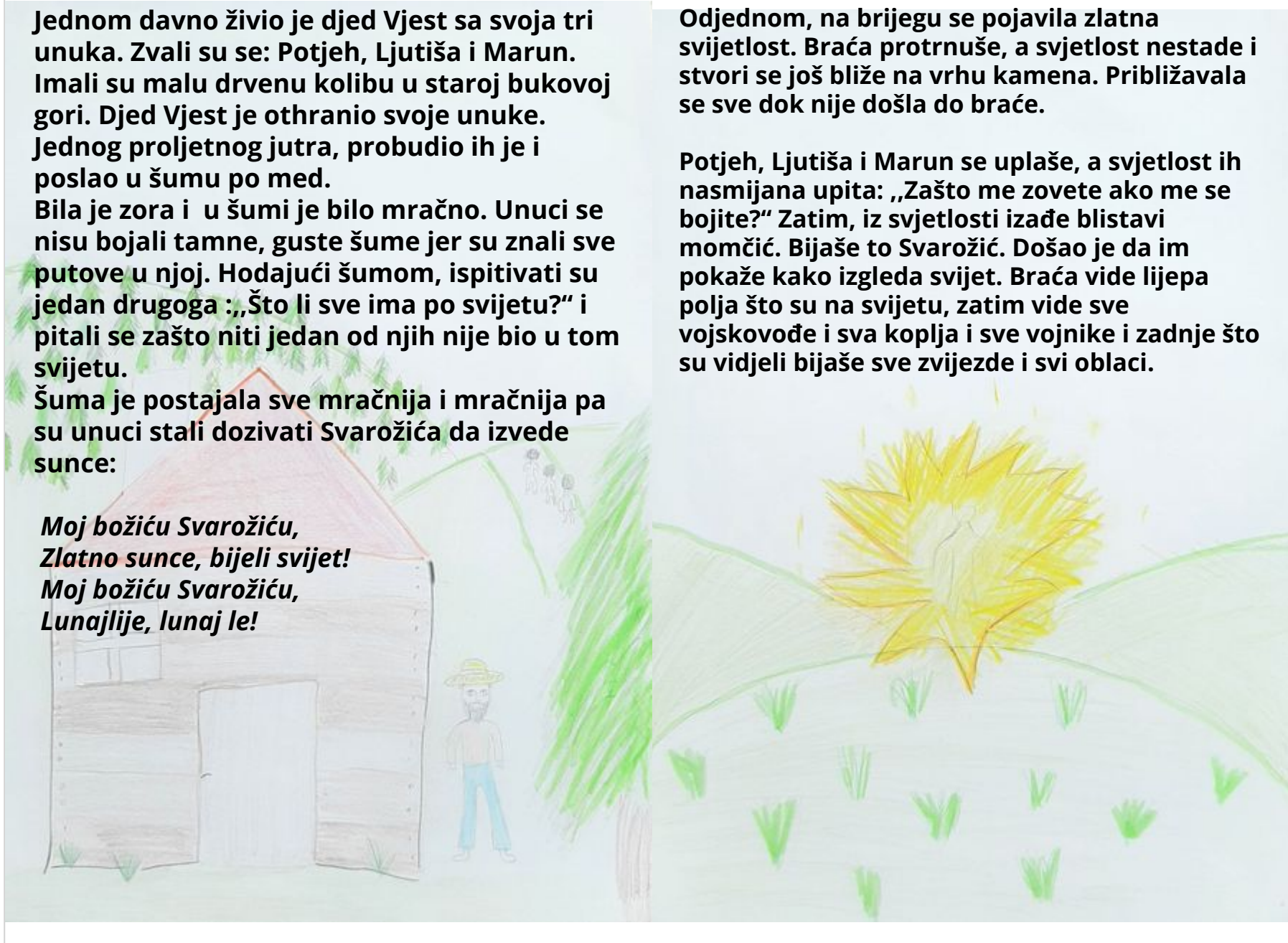
Bila je zora i u šumi je bilo mračno. Unuci se nisu bojali tamne, guste šume jer su znali sve putove u njoj. Hodajući šumom, ispitivati su jedan drugoga : „Što li sve ima po svijetu?“ i pitali se zašto niti jedan od njih nije bio u tom svijetu.

Šuma je postajala sve mračnija i mračnija pa su unuci stali dozivati Svarožića da izvede sunce:

***Moj božiću Svarožiću,
Zlatno sunce, bijeli svijet!
Moj božiću Svarožiću,
Lunajlije, lunaj le!***

Odjednom, na brijegu se pojavila zlatna svjetlost. Braća protrnuše, a svjetlost nestade i stvori se još bliže na vrhu kamena. Približavala se sve dok nije došla do braće.

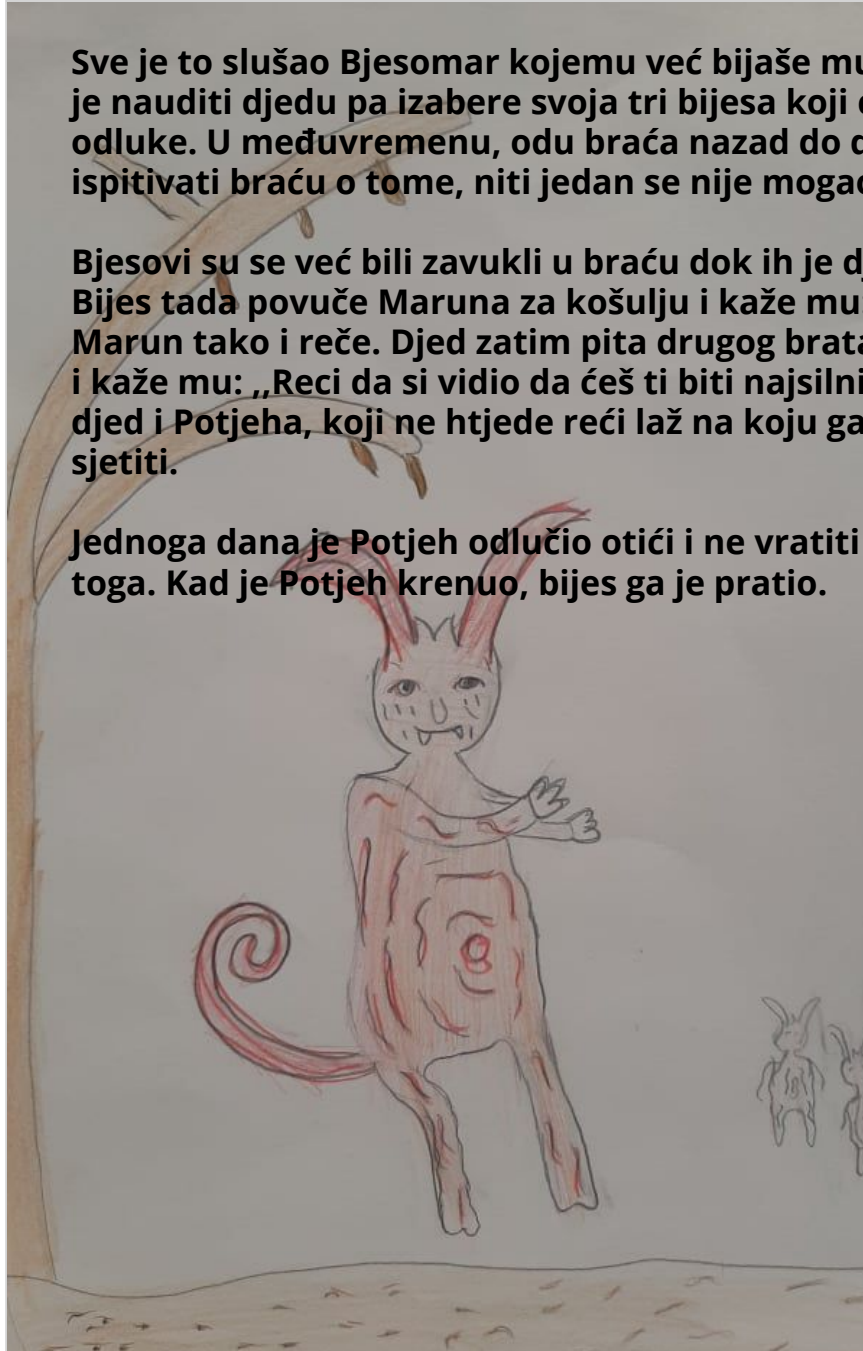
Potjeh, Ljutiša i Marun se uplaše, a svjetlost ih nasmijana upita: „Zašto me zovete ako me se bojite?“ Zatim, iz svjetlosti izađe blistavi momčić. Bijaše to Svarožić. Došao je da im pokaže kako izgleda svijet. Braća vide lijepa polja što su na svijetu, zatim vide sve vojskovođe i sva koplja i sve vojnike i zadnje što su vidjeli bijaše sve zvijezde i svi oblaci.

Sve je to slušao Bjesomar kojemu već bijaše muka od dobrote djeda Vjesta i njegovih unuka. Odlučio je nauditi djedu pa izabere svoja tri bijesa koji će se zavući u braću i umjesto njih odlučivati loše odluke. U međuvremenu, odu braća nazad do djeda reći mu što su vidjeli, no kad je djed stao ispitivati braću o tome, niti jedan se nije mogao sjetiti.

Bjesovi su se već bili zavukli u braću dok ih je djed ispitivao. Pita djed najstarijeg unuka što je vidio. Bijes tada povuče Maruna za košulju i kaže mu: „Reci da si vidio silno bogatstvo koje ćeš imati.“ Marun tako i reče. Djed zatim pita drugog brata Ljutišu što je vidio. Ali, i njega bijes povuče za košulju i kaže mu: „Reci da si vidio da ćeš ti biti najsilniji među svojom braćom.“ Ljutiša tako i reče. Pita tako djed i Potjeha, koji ne htjede reći laž na koju ga je nagovarao treći bijes, nego reče da se ne može sjetiti.

Jednoga dana je Potjeh odlučio otići i ne vratiti se dok se ne sjeti istine. Djed je bio jako tužan zbog toga. Kad je Potjeh krenuo, bijes ga je pratio.

Stigao tako Potjeh s bijesom na jednu krasnu livadu. „Ovdje ću ostati“, pomisli Potjeh i odmah prostre kožuh pod divljaku jabuku, sjede da razmišlja i da se u miru dosjeti što li mu bijaše uistinu kazao Svarožić?

Ali, kad to vidje bijes, sjede upravo pred Potjeha i stade mu dosađivati.

Jednoga jutra Potjeh reče: „Tiha li dana, radosti moja! Danas ću se dosjetiti istini!“

Čim to bijes čuje, baci šaku jabuka sa stabla Potjehu na glavu i sve mu se misli pomute.

Dosađivao mu je svaki dan kako se Potjeh ne bi dosjetio istine.

Jednoga dana je bijesu postalo dosadno. Krenuo se valjati i spuštati po brdu. Došli su i njegovi prijatelji bjesovi pa su svi smetali Potjehu. Njemu je to bilo zanimljivo i smiješno, ali ga uhvati jad i muka što od tolike buke ne može razmišljati i domisliti se istini pa odluči: „E, nema smijeha ni šaranja, ja se tih danguba riješiti moram, jer uz njih badava sam došao ovamo.“ Na prevaru ih je zatvorio u bunar, ali su se oni u bunaru tako vrtjeli, lupali, lajali, zapomagali... To je toliko ometalo Potjeha u naumu da se dosjeti istini da ih je morao pustiti van.

Prošlo je već godinu dana. Potjeh i bijes su se nekako navikli jedan na drugoga. Bijes se s vremenom malo smirio i počeo ga više poštovati. Ali, Potjeh ni iz daleka da se dosjeti istini što mu zapravo bijaše rekao Svarožić? Nedostajao mu je djed Vjest. Jednu noć nije mogao zaspati jer je razmišljao o svom djedu.

Za to vrijeme je djed Vjest živio u svojoj kolibici, no Marun i Ljutiša baš i nisu marili za njega. Jedne noći su se dogovorili da će spaliti kolibicu i djeda u njoj te pobjeći u goru. To su i učinili.

Sljedeće jutro je Potjeh kod zdenca opet sreo prekrasno momče u zelenom odijelu - Svarožića. „Moj božiću Svarožiću, koliko te čekam! Reci mi jadnome, što li mi ono reče da imam činiti? Evo se ovdje kinim i mučim i dozivam svu mudrost godinu dana — i nikako da se dosjetim istini!"

Svarožić zlovoljno strese glavom i zlatnom kosom pa mu reče: „Ej momčiću, momčiću! Rekao sam ti, da ostaneš uz djeda svoga, dok mu ljubav ne vratiš, i da ga ne ostavljaš, dok on tebe ne ostavi."

Potjeh se zbog toga jako uzbudio i previše se nagnuo nad bunar kako bi se umio pa je pao i utopio se.

Njegov bijes je bio jako sretan, ali, na pomisao da se treba vratiti k Bjesomaru, rastuži se i počne grepsti Potjehovu košulju.

Tada su do tog bunara došli Marun i Ljutiša. Vidjeli su kako bijes zavija i grebe košulju. To su vidjeli i njihovi bjesovi pa napustiše braću kako bi pomogli svome vjernome prijatelju bijesu. Uhvate svaki po rukav Potjehova kaputa te na njemu odvuču tužnog prijatelja bijesa Bjesomaru.

Ljutiša i Marun se po prvi puta nakon godinu dana nađu bez svojih bjesova. Odmah spoznaju kakav su grijeh počinili i odjuriše do djedove kolibe. Došli su u trenutku kad je plamen obuhvatio djedove noge. Spasiše djeda i ispričaju mu što se dogodilo Potjehu. Djed se jako rastužio i rekao im: „Vama je, djeco moja, vidim, oprošteno, jer eto živi ostadoste. Al onaj, koji najpravedniji bijaše, onaj morade životom okajati svoju krivicu: Hajde, djeco, vodite me, da vidim, gdje je poginuo.“

Kad su braća i djed došli do zdenca, ugledali su Svarožićev dvor i Potjeha kako je rukama prekrpio lice i plače. Rekao im je kako mu Svarožić ne dopušta da uđe u dvor jer je napustio djeda. Djed je bio sretan što je Potjeh živ, ali mu ga bijaše žao što toliko pati pa ga uhvati za ruku i povede uza stube do vrata dvorca. Vrata se otvoriše, dvorjani i sluge uvedoše Potjeha i djeda u dvorac u kojem su sretno živjeli do kraja života.

A, što se dogodilo s Marunom i Ljutišom, bjesovima i Bjesomarom?

Marun i Ljutiša naučili su svoju lekciju i širili dobrotu na svoju djecu.

Bjesomar je bio jako ljut na bjesove i dao im počupati rogove zato što nisu ispunili svoj zadatak. No, na njemu je ostala najveća sramota. Ostao mu je samo Potjehov kaput što su mu donijeli bjesovi i svaki dan kašlje od šumskog svetog dima.

TEKST PISALI: Benjamin Hadžić, Vilim Martinis i Filip Sekelj

ILUSTRACIJE: Anamarija Knežević, Nina Mate, Katarina Omrčanin i Jana Osmak

